

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Põhiõigused](#) > Sweden

Liikmesriikide parimad tavad harta kohaldamisel

Sisu koostaja:

Rootsi

Rootsi

Harta tuntus ja kasutamine Sinu riigis

Valitsuse poliitika, millega populariseeritakse hartat ja edendatakse selle kasutamist seadusandjate, haldus- ja õiguskaitseasutuste ning kohtute seas

Valitsus leidis oma riiklikus inimõiguste strateegias (valitsuse teatis 2016/17:29), et on vaja hinnata harta kohaldamist. 2017. aastal anti Uppsala ülikoolile ülesanne koostada ülevaade harta kohaldamisest. Selle ülesande raames tuli muu hulgas selgitada välja, millistel juhtudel ja kuidas kohaldatakse hartat kohtutes, ja koostada statistika selle kohta, kui paljudes kohtuotsustes on viidatud hartale. 31. detsembril 2017 esitatud analüüsist, mille tegemisel konsulteeriti muu hulgas riikliku kohtute ametiga (*Domstolverket*), oli näha, et paljud kohtud olid kohaldanud hartat mitmel juhul. Üldjuhul viidatakse hartale siis, kui küsimus on seotud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja/või muu liidu õigusega. Mõnda artiklit, nimelt *ne bis in idem* põhimõtet (artikkel 50) ja muid menetlusõigusi, on kohaldatud laialdasemalt.

Uppsala ülikoolile anti seoses eespool nimetatud valitsuse inimõiguste strateegiaga ka ülesanne töötada välja koolitusprogrammid riigiteenistujate oskuste arendamiseks. Ülikool pakub neid tasuta programme nii veebis kui ka asutustes kohapeal. Need hõlmavad koolitust harta kohaldamise kohta.

Riiklik kohtute amet aitab parandada teadmisi harta kohaldamise kohta Rootsis kümme korda aastas välja antava liidu õiguse alase uudiskirja kaudu. Uudiskirja põhieesmärk on rõhutada ja näidata liidu õiguse tähtsust, andes valikulise ülevaate Euroopa Liidu Kohtu praktikast ning jälgides ja kajastades liidu õiguse kohaldamist Rootsi kohtutes. Euroopa Liidu Kohtu praktikal on liidu õiguse kohaldamisel ilmselgelt tähtis roll. Seepärast ei ole kahtlust, et see kohtupraktika mõjutab ka hartas sätestatud õiguste sisu. Sellega seoses on liidu õiguse uudiskiri – milles jälgitakse eelkõige Euroopa Liidu Kohtu asjakohast praktikat – oluline vahend, mille abil suurendada Rootsi kohtute töötajate ja üldsuse teadlikkust liidu õigusest ja hartas sätestatud põhiõigustest. Tõsisasi, et Euroopa Liidu Kohtul on ulatuslik ülevaade liidu õiguse ja ka harta kohaldamisalast, kinnitab veelgi, et on tähtis pidevalt jälgida otsuseid, mis on Rootsi kohtute vaatenurgast liidu õiguse valdkonnas kõige olulisemad/määravamad, ning anda nende kohta üldisi suuniseid. Seda põhjusel, et tegemist on dünaamilise ja pidevalt areneva õigusvaldkonnaga.

Rootsi kohtute intranetis esitatud linkide kaudu pääseb ligi teabele kõigi inimõigustega seotud asutuste, institutsioonide, dokumentide ja õigusaktide kohta. Nende linkide kaudu tagab riiklik kohtute amet, et Rootsi kohtute töötajatel on piisav juurdepääs pidevalt ajakohastatavale andmebaasile, mis sisaldab põhiteavet harta ja muude inimõigusi käsitlevate õigusnormide kohta.

Rootsi kohtute töötajate oskuste arendamise eest vastutavad kohtuakadeemia (*Domstolsakademin*) ja õppeüksus (*Enheten för lärande*). Oskuste arendamisel pakutakse ametisse nimetatud kohtunike, tehniliste nõustajate, kohtusekretärade, notarite, referentide ja kohtujuristide tegevusega seotud koolitust ning kohtute tegevuse välist koolitust. Koolitustel käsitletakse mitmesuguseid teemasid, nagu kriminaalõigus, perekonnaõigus, maa- ja keskkonnaõigus, maksuõigus, sotsiaalkindlustusõigus, rändeõigus, menetlusõigus ja haldusmenetlusõigus. Peale selle pakutakse kohandatud koolitust näiteks esimeestele ja kohtuametnikele. Hartat käsitletakse koolitustel nii otseselt (hartale endale keskenduvatel koolitustel) kui ka kaudselt (koolitusse lõimituna, kui harta ja inimõiguste vaatenurk on olulised kursuse teemat silmas pidades). Näiteks tulevastele

kohtunikele mõeldud kursustel antakse ülevaade harta põhiaspektidest ja harta seostest Euroopa inimõiguste konventsiooniga, sealhulgas kohtupraktikast ja kohtuotsuste kirjutamisest. Osalejad saavad koolitust ka selle kohta, kuidas teha otsinguid liidu õiguse andmebaasides. Ametisse nimetatud kohtunikele pakutakse muu hulgas veebikursust harta käsitleva liidu õiguse teemal. Hartale viidatakse ka kursustel, mis käsitlevad muid teemasid, nagu kriminaalõigus ja haldusmenetlusõigus. Samuti juhitakse hartale tähelepanu ametisse nimetatud kohtunike ja kohtunikuks õppijate õppekäikudel Euroopasse. Selliste õppekäikude raames külastatakse Euroopa Liidu Kohut ja Euroopa Inimõiguste Kohut. Hartat käsitletakse paljudel kursustel, mida pakutakse teistele kohtutöötajatele kõikides töötajate kategooriates. Näiteks võib tuua sissejuhatava kursuse uustulnukatele ning kursused üldsuse või meediaga suhtlemise, isikuandmete kaitse üldmääruse, tõlgi teenuste kasutamise, võrdõiguslikkuse ning avalikustamise ja konfidentsiaalsuse kohta.

Hartat ja selle kohaldamisala paremini mõista aitavad vahendid

- praktikutele (seadusandjad, haldus- ja õiguskaitseasutuste töötajad, kohtunikud, õiguspraktikud)
- kodanikele

Teistes ELi riikides ja teiste ELi sidusrühmade välja töötatud harta tutvustamise vahendite kasutamine ja populariseerimine

Piirivalveametnike jaoks mõeldud põhiõigustealast koolitust puudutavas käsiraamatus „Fundamental Rights Training for Border Guards“ (Frontex, 2013) nimetatakse hartat kui vahendit, mille abil suurendada vastastikust austust ja koostööd. Käsiraamatut kasutatakse Frontexi koolitustel, kus osalevad piiripolitsei töötajad.

Koostöö sidusrühmadega ELi põhiõiguste harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks

Näited õiguste kaitsjate ja riigi ametiasutuste vahelisest koostööst harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks

-

Näited riigi ametiasutuste ja akadeemiliste asutuste vahelisest koostööst harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks

Nagu eespool märgitud, tehti Uppsala ülikoolile ülesandeks töötada riigiteenistujate oskuste arendamiseks välja koolitusprogrammid. Selle ülesande raames pakub ülikool riigiasutustele praktilist koolitust. Ülikool töötab selle koolituse välja tihedas koostöös asjaomase ametiasutusega. Lisateavet Uppsala ülikooli pakutava koolituse kohta leiab aadressilt <https://mr-forum.se/>.

Näited valitsusvälistest algatustest harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks Sinu riigis

-

Viimati uuendatud: 28/01/2025

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.